

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasznosított példányon sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felfüvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 38.) Haasensteint és Vogler. (Wallischgasse 10.)
Budapestben: Haasensteint és Vogler. (Goldberger Al. hirdetések, felvételi irodája Budapestben Szervitátor 5. sz.)

Nyitottéri cikkek
garmoné sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizedik évfolyam.

1880.

Kolozsvár, péntek, február 27

A KÖLTSÉGVETÉSI VITA ALATT.

Budapest, febr. 23.

Nagy beszédek, „szép beszédek” Telik az időtől, telik a tudástól. Illik megmutatni, hogy ki mit tud szóval, s hogy mennyire az ellenkezőjét beszélnek az emberek annak, a mit hisznek és gondolnak.

Kis eszmék, kis propositiók, higleben feleresztve; nagygyá fújt apró dolgok melyektől csakugy hullámanak a szónoklatok, s melyek lényegükben véve, az események tengerének csakis buborékait képezik.

Behúzza magát az ellenzéki szónok dolgozó szobájába, és készül a költségvetési vitára. Átnézi régi beszédeit, hogy mik lettek már elmondva és mik nem; aztán meg hányá-veti az állapotokat, kutatja a hibákat és hiányokat, azokat összeállítja, sorba rakja, s végre hozzá fog az orvoslátok felfedezéséhez, s szedi elő a gyógyszereket: papiroson.

A hibák és hiányok pontos összeállítása, ha kell nagyítása, a jónak elferdítése és rosra magyarázása, szép hosszú sorban, — s utána állítani rögtön a theoretikus gyógyszereket, melyek alkalmazását azonban a kormány el szokta mulasztani; — mondjuk hogy egy illetékesen, ügyesen összeállított beszéd, a laikus hallgatóra, vagy az elfogult egyoldu politizálókra, meg szokta tenni a maga hatását.

Ámde tessék kérdezni az írókat, a művészeket, de bár kit, aki produkálni szokott és tudott valamit, — hogy mit mondanak azok a legtöbb kritikára? Nem azért mintha el nem ismernék ami a kritikában jó és helyes, hanem azért, mert a legtöbb kritikából azt olvassák ki, hogy az illető tulajdonképen fogalommal sem bír a műről, melyet bírálhat és ócsárol; hogy sem esze, sem ítélő tehetősége, sem tapintata nincs hozzá, vagy: hogy az illető rossz akarattú és részrehajló; trügy, áskálódó és ártani akaró pók-hendiskedő valaki.

És a legtöbb kritikáról csakugyan ez áll. Mert amily áldás, épen oly ritka kritika, mely szakértelemmel tartatva, mindenféle mellékes szempont nélkül, tisztán a dolog lényegéből indul ki. S ha veszszük hogy az igazságos és helyes kritika minden téren ritkaságok közé tartozik, azt kell hinnünk, hogy a politikában, hol a kritikusok egyúttal érdekelt felek is, az igazságos és részrehajlatlan, helyes kritika: lehetetlen ség.

Szomorú dolog pedig ez nagyon, és nem segíthet rajta senki más mint maga a nemzet, ha már egyszer magát a par-

liamenti életbe beleélte, s ami előtte folyt azt megérteni, felfogni képes. De mert ehez még idő és sok tanulmány tapasztalás, értelmi fejlettség kell, e mai nap-ság még arra vagyunk utalva, hogy a legtöbb esetben az a kritika vélemény fogadtassék el a nemzet által, mely a leghosszabb ugyan, de a felekre nézve a leghízogóbb hangzik.

Aki pedig a kritika hatását ismeri, az borzadva gondol arra a rombolásra, melyet a részrehajló rossz kritika a legjobb dolgokkal, a legjobb cselekedetekkel elkövet.

Ismerek embert, még pedig nem egyet és nem kettőt, ki ha egyszer valamely műről a z o l a p j á b a n s u j t o bírálót olvasott, azzal aztán nem hitette el többé senki fia, hogy az a mű jó, de részrehajlóan lett megbíralva. És az a mű ó ránézve el volt veszve, noha lehet a leg-szebb tanulmányokat merithette volna belőle.

S ha ez most már a szépirodalom, a művészet, s más egyéb, inkább semleges téreken is így megy? hogy mehet az a politika terén, hol a látszat oly igen csalékony szokott lenni, s hol egyes mozanatok megbíralására, nem csak hogy az ellenpárti kritikus nem, de sokszor még a jelen nemzedék sem illetékes. — Hol legtöbb intézmény vagy intézkedés csak később érezteti kárt vagy áldást hozó hatását, s hol e szerint minden intézményre vagy intézkedésre ki lehet mondani vélemény g y a n á n t a j ó t v a g y rosszat.

És a legsajnosabban kell tapasztalnunk azt a kimondhatlan kártékony üz-sá vált ellenzéki elfogultságot, egyoldalúságot sőt roszakaratot, hogy amit a kormány tesz, mindenre de mindenre, a leg-megrögzöttebb lelkiismeretlenséggel a leg-kíméletlenebbül hangoztatja a: r o s z a t! És épen ezért, az ellenpártoknak e magaviseletéért merjük állítani, hogy parlamenti életünk, (mely daczára e mai kinövésnek, de hogy minél hosszabb legyen azt kívánjuk) a legszomorúbb, és a leg-keserűbb küzdelmi korszakát éljük.

Ambíció, nemes hév, tettvágy, — s miszerint mindenki azt hiszi, hogy ő vezetné a dolgokat legjobban? — hiszen legyen meg ez a hite mindenkinek, de hogy a folytonos ócsárlás, kiméletlen herce-hurca s minden cselekedetnek kész-akaratos rosra magyarázása a „nemes hév” keretébe tartoznék? — azt határozottan tagadom.

S ha a közönség gyenge oldalának kizsákmányolására gombamódon szaporodó ellenzéki lapok mily beláthatatlan ká-

rára vannak az országnak? azt megfogja mutatni a közel jövő, azt megfogják látni azok, kik most e dudva elszaporodásának, (mert azt hiszik, hogy azt czéljaikat mozdítja elő), — örvendenek, majd meglátjuk a következő kormányokat, hogy mint fognak örülni a helyzetnek, melyet készítettek?

Minden oldalról, és mindig de mindig támadva lenni, hivatalunkra, állásunkra, erszényünkre törő érdekek-felek, sőt bandák által? csak az egy T i s z a Kálmán birta azt ennyi ideig elviselni, csak az ő szívóssága; csüggedhetetlen ereje, s aczél lelkülete birt megvívni ennyi nyílt, ennyi oldalt és orozva támadóval; ámde hadd következézzék csak utána más...

És a nemzet, melynek száz olyan organum, melynek legalább is két harmadrésze aljas üzérkedést folytat ellenzéki-kieskedésével, — folytonosan a legúj-több kritikát hallja fülebe ordítatni, hogy ne rendülne meg a nemzet maga?

Az a néhány kormánypárti lap, mely csak a védelmi szerepet folytatja, minden oldalról, mindenféle apró cseprő, kis és nagy hangu sipitózókka van körülvéve, elmerül az óriási zsvájban.

És az az országgyűlési ellenzék adja a folytonos rossz kritikát, miniszter-lehetnéni, kormányra-juthatnám, érdekelt felek szájából, és őrzi a prüssiőt a csábítást, a képviselők csalogatását arezátlanul.

Hanem azért T i s z a Kálmán még mindig rendületlen. Még mindig ott áll gárdája középett mint Sion amely gárda ügylátszik jelszóul tűzte lobogójára: „A gárda meghal, de nem adja meg magát!”

Mi pedig hallgatjuk Apponyit, Grünvaldot (!) Széllt (!!) és elgondoljuk magunkban: Uram isten! Én istenem! Bir ez a nemzet annyi felfogással bir-e annyi emberismerettel miszerint bebirja látni: hogy ezek a kritikusok mind mindig érdekelt, részrehajló, igazságtalan kritikusok.....

Akik ezt be nem látják, azokra nagy és szomorú csalódás várakozik!

A költségvetés tárgyalása.

A képviselőház ülése febr. 24-én.

T i b á d Antal annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy költségvetési chronicus deficit kiktűsöbölése csak hosszabb idő alatt s csak a pénzügyi bizottság általános jelentésben kimutatott s megjelölt utak s irányelvek követése s szem előtt tartásával lesz eszközölésbe vehető.

De még sokkal hosszabb idő kívántatik

rűsége, a mindinkább elsötétülő éj vonzó kellemé s a magános hely, a hol voltak.

A dolgok nagyon gyors kifejlést érnek el az erdőben, titokteljes zöld botzotataik alatt a gondolat oly gyors röptét követ, hogy az ember maga is elbámúl felette. Az erdő soha sem kellemetlen tanú, néha inkább a bűntárs alakját ölti magára.

Két pereznai beszélgetés után Drommelné kitalálta, hogy e csinos szőke férfi nem más, mint azon parányi kép festője, melyet annyira megbámult a képtárban, s azonnal el is mondta neki, mily erősen sokat tart telettségéről. A festő pedig részéről oly bököt mondott neki, melyet a világon leghízogóbbnak tartott, kijelentette, hogy párisi nőnek gondolta, annak hitte modora, külseje, egész megjelenése, kalapja, csinos szép szalmaszín ruhája után itélve, melyen meglátszik, hogy az e nembeli művészek legelsőbbjének kezéből került ki. Ekkor aztán Drommelné elmondta új ismerősének, hogy nagyon gondos nevelésben részesült; még gyermek korában arra tanították, hogy egy jó izlésű berlini nő ruháit mindig Frankfurtból szokta hozatni, s a frankfurti pedig Párisból. Azt is csakhamar megtudta tőle festőnk, hogy régebben tánczosnő volt, s hogy a sors sajátságos rendelkezése folytán egy sociolog nevére lett. E fajta állat festésznök előtt még merőben ismeretlen volt, de nagyon élénk képzelő tehetséggel birt s azonnal kitalálta, hogyan állanak a dolgok, s ámbár, hogy

véleménye szerint az általános pénzügyi helyzet gyökeres megjavulására és kivált arra, hogy a közgazdasági állapotainkban a hanyatlást és pangást a tevékenység s emelkedés s a terem-tési erőt mozdulatlanban tartó dermedtséget éles, erős működése váltsa fel.

S ezen meggyőződése oly erős, hogy nem kétségessedik kijelenti, hogy mindazon eszmék, melyek gr. Apponyi Albertnek mult szombatn ritka termékenységgel elmondott nagyszabású beszédében felsorolva vannak, aránylag rövid idő alatt realizálhatók is lennének, még akkor sem állana elő a várt hatás, nem pedig azért, mert annak létrejövetele igen jelentékeny részben attól függ, vajjon képesek leszünk-e államkormányzasi és igazgatási organizmusunkat s társadalmi viszonyainkat akkép rendezni, és consolidálni, hogy 1888-ig visszaszerezzük azon súlyt, melyet a dualizmus mérlegében 1872. előtt birtunk, mely súly visszaszerzése egyedül képesíthet minket arra, hogy pénzügyünk és őstermelésünk, ipar és kereskedelemünk érdekeinknek megfelelőleg szabályozhassuk, rendezhessük államkormányzati és igazgatási viszonyainknak rendezése képezi tehát azon terrenumot, melyen egész nagyságában kell meginditanunk az aciót, ha biztos és lehetőleg gyors eredményekhez akarunk jutni.

Nem pusztán véletlen okozta tehát, hanem az általános közérzetlet idézte elő, hogy a költségvetés felett megindult vitának mindjárt első napján felvetettett s azóta annak egyik tengelyét képezi, sőt egyszersmind oly kérdéssül is kijelöltetett, melynek hivatása a létező pártviszonyok felbontásával, egészen új pártalakulás basisául szolgál.

Maga az egyesült ellenzék vezére gróf Apponyi Albert volt az, ki támaszkodva egyik oldalán a Vorpostára állított Grünwald Béla szombati jeles beszédére, másik oldalon pedig az általa később előjövendőknek hirdett közgazdasági proféták tartálékadára, kibontotta az új pártalakulás zászlóját... ugyanazon gróf Apponyi Albert, ki a háznak 1879. évi február hó 22-én tartott ülésében, Grünwald Béla képviselő urnak akkor ezen padokról elmondott, de a mostani, ugy eszmék, mint tartalom tekintetében teljesen ugyanazonos költségvetési beszédét, nemcsak megkerülési manővernek vélegette, de annak kiindulási pontjait teljesen elhibáztattaknak nyilvánított. Sőt tovább menve, kifejezést adott azon nézetének hozatala nemcsak hogy nem égető, de még csak nem is sürgős.

Nem tekintheti feladatában állónak ezen oly hamar létesített béke és nézetváltozás indokai után kutatni — azt elintézik, vagy talán már is elintézték azt a képviselő urnak egymás között nála nélkül — nem pedig annál kevésbbé, mert igazán és őszintén örvend azon, hogy Apponyi uron oly hamar és egyszersmind oly fiatalon be-teljesedett az ismeretes franczia közmondás igaz-sága, a mennyiben nem egészen öt évi hűtlenség után már is jónak és czélszerűnek találta

Drommel asszony nagyon kiméletes szavakban fejezte ki magát férjéről szólva, ez egyéniség teljes tisztaságban állt szeméi előtt, tetőtől talpig el tudta őt képzelni magában. Szóval egy negyed óra alatt tudott mindent, a nélkül, hogy a hajdani tánczosné valamit elmondott volna, de mindketten kitűnő éles elmével voltak felruházva, s oly jól meg tudták érteni egymást, mint két czinkostárs a vásárban.

Azonban Drommel úr csak nem jött s ez kezdett nyugtalanítóvá válni. Drommelné ugyan nem erősen nyugtalanzkodott miatta, egészen más valami járt most az eszébe.

— Asszonyom, — szólt egyszerre a fiatal ember nagyon ártatlan őszinteséggel, s egyszersmind nagyon merész pilantással tekintve reá, — a múlt évben az erdőben sétálva, egy gyönyörű ékszeret leltem; a lapokban hirdetéseket közöltem ez iránt, senki sem jelentkezett visszakövetelni azt, s nálam maradt. Ez úttal egy hölgyet találok ily módon, és minő hölgyet! Senki nem követeli őt vissza, szeretném ezt is megtartani magamnak.

A kópé hazudott, mert szeretett holmit lefogalni, de megtartani soha sem szokott semmit.

Az ifjú merészsége nem sértette meg a fiatal nőt.

— Csak türelem uram, — felelt nevetve — hirdettessen ki előbb engem is

első, 1876-ban elfoglalt álláspontjához visszatérni.

A dolog lényegét illetőleg, nem igen hiszi, hogy találkoznék e házban magyar képviselő, sőt a hazában magyar ember, a ki azon ideálok, czélok és eszméket, melyek Grünwald beszédében foglaltatnak, egyszersmind a magáénak is ne tartaná.

A közigazgatás általános reformálását illetőleg különben az a nézete, hogy annak egészen az 1869. évi IV. t. czikk által kijelölt merdében kell haladnia, miért is első és legfőbb lépésnek tartja e részben azon antagonismus megszüntetését, mely az állam kormányzati hatalmával szemben a hatósági intézményben felállított az 1870. évi törvényhozás által. Megszüntetendőnek tartja pedig ezen ellentétet azért, mert át van hatva Lamartin azon szavainak igazságától, hogy a hatalom olyan, mint az akarat vagy létezik, vagy nem létezik s következőleg, hogy a Montesquien féle hatalom-megosztás nem egyéb, mint tires frasis, s ha lehetős volna, nem eredményezne egyebet mozdulatlanágnál, tehetetlenségnél. (Helyeslés jobbfelől.)

A ki magát a közigazgatási bíráskodás kérdését illeti, ennek eszközzése szempontjából véleménye szerint három forum lenne alkotandó, míg egyik egy személyből állva, mint egyes bíró-ság járna el, addig a más kettő több személyből állván, társasbíró-ság módjára hozna határozatot.

Az első fokú bíráskodás átruházandó lesz az egyes államigazgatási ügyágak megyék és járásonkint exponált közegeire, melyek a csekélyebb fontosságú vitáskérdések és kihágásokban s a fegyelmi ügyek eseteiben járnának el s határozataik ellen csak egy felelbbítel lenne a másodfokú közigazgatási bizottsághoz, mely az illető megyei testület politikai főnökének elnöklete alatt fele részben a terület körébe eső elsőfokú bíráskodást gyakorló ügyágak tiszteiből, másik fele részben pedig az illető kerület választott független polgáraiból állana. Innen a felelbbítel a magy. kir. Curia legfőbb ítélőszék mintájára alakított bírósághoz intéztetnék.

Ez volna óhajja a közigazgatási bíráskodást illetőleg. További óhajai az állami rendőrség organikus szervezése, és hogy a kormány törvényhozási teendőiben folytassa munkáját, melyet 76-ban megkezdett s oly diésreates buzgalommal folytatott. Nevezetesen szükséges a közmunkákról és az egyestlleti s gyűltekezési jog szabályozásáról szóló tveizkek megalkotását, de nem úgy, hogy a szabadság ezege alatt tág kapu nyitassék az anarchikus törekvéseknek, (Helyeslés jobbfelől.) és nem is úgy, hogy a rend nevében konfiskáltsák maga a szabadság. (Helyeslés jobbfelől.)

Ezek után kijelenti, hogy a beadott határozati javaslatok egyikét sem fogadhatja el. Nem a szélső balét, mely a szük politikai látkörrel bíró girondisták példájára, az országot apró vármegyei szövetségek foszlányaivá akarja tenni,

a lapokban az elveszett tárgyak rovatában, s aztán majd meglátjuk.

E perezben egy éles hang, mely a kereszttutak egyikének tulsó végéről jött, így kiáltott:

— Ada! Ada!

— Itt vagyok, megyek, — felelt a hölgy felállva.

A kis Lestoc hasonlóan felállt; kétségbeesést kifejező mozdulatot tett, halkan mormogva:

— Ó az! felismertem hangját. Isten

irgalmazzon nekem, most mindjárt vége lesz szép kalandomnak.

Meghajtotta magát a nő előtt s pár

lépést tett előre, azután hirtelen visszafordulva, a vakmerő fiatal ember így szólt hozzá halkan:

— Nagyon nehéz természetű?

A nő ismét elkezdett nevetni.

— Majd megítélheti este, — vi-

szonzá.

S felsőbbbségi, csaknem parancsoló hangon hozzátette:

— Igyekezzék megnyerni tetszését.

— Majd tetszeni fogunk neki, —

felelt vissza hirtelen az ifjú.

S azzal eltűnt a kanyargó ösvényen. Ada azonnal férjéhez sietett, ki gúnyos hangon így kiáltott elébe:

— Ugy látszik egészen fel vagy indulva; fogadjunk, hogy borzasztóan feltétl. Oh! te nyúlsvívó, ugyan mi baj érhetett itt? Talán félsz a farkasoktól?

(Folyt. köv.)

de nem fogadhatja el a nem tudja hány fractio nevében beadott Apponyi-féle javaslatot sem, mert nézetekben szintén nem osztozik. A költségvetést elfogadja a tárgyalás alapjától. (Eljenzés jobb felől.)

Simon yi Ernő sajtóságság jelenségnek tartja, hogy a budget helyett a ház a közigazgatási reformot tárgyalja, melyet Grünwald vett föl mint minden baj elleni arkanumot. E reform neki olyan vesszőparipája, mint Istóczinak a zsidókérdés. (Derültség. Istóczy Győző közbeszó: Csak hogy az én eszmémet az egész ország helyesli, ez a különbség. Derültség.)

Szólo további fejtegetéseiben előadja, hogy Grünwaldnak felült Apponyi, a ki határozati javaslatának alapeszméjét Grünwaldtól vette, és ezért, bár a bizalmatlanságot illetőleg teljesen egyetért Apponyival, javaslatát még sem pártoltatja.

Beszél ezután arról, hogy mért nem viseltetik bizalommal a miniszterium iránt, nevezetesen azért, mert a magyar nemzet legnagyobb hazafiai száműztette, a ki többet tett nemzetéért, mint a menyit a miniszterelnök és egész szazada nem fog tenni. Végül a következő határozati javaslatot nyújtja be.

"Tekintve, hogy a bizalmi kérdés fölvetett s a kormány el is fogadta, mondja ki a határozatilag, hogy a jelen kormány irányában bizalommal nem viseltetvén, azt töle megvonja."

Tisza beszéde Bécsben.

Tisza legutóbbi beszéde Bécsben is roppant sensatiót keltett.

"Azon nagy szabású beszédek óta — írják az Ellenörnek Bécsebl — melyekben Tisza a kelti kérdést fejtegette és a melyek államférfi hírnevét európaivá tették, — azon beszédek óta magyar parlamentarizmus eseményt itt nem keltett annyi sensatiót, mint a miniszterelnök tegnap beszéde. A hatás valóban felvillanyozó volt. Vanak itt kávéházak, melyek a „Neue Presse“ 20—25 példányban járják, természetesen sok más egyéb lap mellett. De a „Neue Presse“ ma legjobban közölte Tisza beszédét s emel-fogva példányai nem tudták kielégíteni az értük kívánczokat. Többen is olvastak egyszerre egy példányt. A zugokban csoportok alakultak és fölolvasták ezt a beszédet. A marqueurok a szomszéd dohányboltokban összevásárolták a „Neue Presse“ példányait, kedveskedtek vele a „stamm-gast“-oknak és a trinkgeld-hatosok csoportosan kelték szárnyra.

Hasonló mozgalmat tapasztaltunk a birodalmi tanács folyosóin és termeiben. Alig beszéltek másról, mint Tisza beszédéről. Bámúltak egyszerű fogalmazását, erőjét, lelki nyugalmát, humorát — szóval mindazt, mi együttrévé képezi azon államférfiúi fölényt, melyet az ellenkező tapasztalt ugyan nem akárhányszor, de a melynek súlyát még talán sohasem érezte meg annyira, mint a hétfői ülésben. Voltak az itteni honatyák közt, kik irigyszel emlegettek ismét a magyar parlamentarizmust és azon áldást államférfiakban, a mit az isten Deákban, Adrássyban, Tiszában pazarolt arra a nemzetre, mely az itteni honatyák felfogása szerint, sajátképen magában nem ér semmit és csak rendkívüli államférfiai által nyert oly aránytalan jelentőséget és nyomatókat. Dumbáról beszéltek, hogy azt mondta volna: „Magyarországot a monarchia éléskamarájának nevezték; milyen oktalán ez az ország, hogy a centralizációt el nem fogadja, most lehetne a monarchiának államférfi kamarája is.“ Mikor Kriegsau pénzügyminiszternek nevezetett ki, Herbst ennek első hírére elsőhajította magát: „Armes Österreich!“ Azóta ez kedvencz szava lett s midőn ma azt kérdezték tőle, hogy mit mond Tisza beszédére, keserű mosollyal ismét ezt felelte: „Armes Österreich!“

Mint hogy azonban előbb vagyok magyar ember s csak azután kormánypárti, örömmel constatálom, hogy az egész eddigi budgetvita itt egyáltalában a lehető legjobb benyomást teszi. Elismerik általánosan, hogy parlamentarizmus megint azon magaslaton mutatkozik, melyen annyiszor tűndökölt. Dicsérik Apponyi Albertet, dicsérik Széll Kálmánt, dicsérik, hogy az ellenzék ezen komoly alkalommal — aránylag legalább eddigi magatartásához — megtálatla ismét azon mérsékletet, melyet csak az ország nagy kárára tagadt meg oly soká. Mondhatni, hogy az ellenzék ezen mérséklete által kivívta az itteni közvéleményben azon tekintélyt, melylyel eddig legkevésbé sem bírt, és melyre eddigi eljárásával soha sem vergődhetett volna. Emellett szívesen ismerjük el, hogy eddigi magatartása által a budgetvitában hazafias szolgálatot tett nemzetünk azon parlamentáris hírének, melyet sajtótevékenysége által ugyancsak megrendített volt. Kérdjünk, küzdjünk, mindenki a maga meggyőződése szerint, de ne felejtjük el soha, hogy Európa társaságában vagyunk. Jó, művelt társaság ez, a legjobb legalább, amelyre szert tektünk. E társaságban fiatalok vagyunk még. Alig tíz éve, hogy befogadtak. Ovakodjunk a haza szerelméért, nehogy a neveletlenség hírébe jussunk!

BELFÖLD.

(Parancsnokválasztás. Filler-estély. A szemérem. Bem-szobor. A versificator viselt dolga.)

Maros-Vásárhely, 1880. febr. 22.

Tisztelt szerkesztő úr!

Tűzőtö-egyesületünk ma tartotta meg évi tisztújító gyűlést Z. Knöpfér Vilmos orsz. képviselő elnöklet alatt. Főparancsnoknak ismét Lázár Benedek rendőr-kapitány választott meg. Szöllősi Sámuel szabómester indítványára 3 tagú bizottság küldetett ki az alapszabály-módosítás, s szolgálati ügyrend kidolgozására.

Az első Filler-estély kitűnően sikerült. A Transylvánia szálló termei zsufolásig megteltek. Az érdekes másotr s főtanodai zenekar nyitánya kezdte meg. Majd a kolozsvári társas körök kedves jelensége, szeretetreméltó vendégtünk Horovitz-Lotti kisasszony zongora játéka ragadta freneticus tapsra a közönséget. A kisasszony egy év alatt, mióta nyilvánosan nem játszott, feltűnő sokat haladott. Énekel a székelylemle Szóts Lilla kisasszony, szép hangjának báját — conventionalis bók nélkül mondjuk — csak égő fekete szemeknek ragyogása multa fölül. Lichter Louise k. a. szavalata Byronból sok igyekezetet tanusított. A Haader úr magán, — a Dalkör karéneke (Huber Juhász) tetszésben részesült. A műsor lejártaival megkezdődött a rökönzött bál; tartott éjjelen túl. Ott voltak: Máriaffy Albertné grófnő Simén Györgyné, gr. Hallerné, Görög Józsefné, Csiki Jánosné, dr. Engelné, Zieglerné br. Galois, Páll Károlyné, Maczedonfiné stb. Lányok közül: Földváry Alexandrin, Sándor-nővérek: Simén Vilma, Csiky, Somogyi Skalat, Ferenczy, Engel, Rosnyai, Orbán, Mika, Mihály még vagy 40—50 kisasszony. A Filler-estélyek rendező hölgyeiből van egy pár jóakaró szavunk. Még öt estély tartása van tervben. Három évvel ezelőtt vette kezdetét ezen társas összejövetel, melynek célja játékonyság gyakorlása közvetlenül. Hátterben azonban alkalom van adva a társadalom különböző rétegeinek az érintkezésére. A főrangú, hivatali, és iparos osztály eszméinek teljesen megfelel; s ha a még mindig esőkönyösségekben szenvedő „vidéki nemesség“ is bevonatik, a társulás ezen divatos alakjába — ezen estélyeknek cultural hatását tagadni nem lehet.

Eddig az olesón és fesztelenű mulatás volt a jelszó; s csakugyan e filléres vulgó: piczulas mulatság céljának teljesen megfelelt. Ez idei első estélyen már kezdenek a ferdeségek előtérbe lépni, s a divat dominálni kezdi a termeket, s itt ott lehetett látni strucz, giráf, krokodil alakú öltözeteket; még megerjük, hogy a következő estélyen kevesebb lesz a háziasan öltözött nő, mint azok, kik úgy öltözködnek, hogy a tánczos a nagy ruhahalmazot látva első pillanatra azt sem tudja hől fogja meg; s a táncz hevében ha foszlik a ruha, nem ott lesz hiány, hol eleve többnek kellett volna lenni.

Kérjük a nő-egyesületet hasson oda, hogy a Filler-estélyeken ezután háziasan öltözzenek a hölgyek; ezen körelemre egy elkeseredett apa nyilatkozata kényszerít, ki előtt midőn a luxus szocietasmiból hatását fejtegettük, az válaszolta: bánom is én, ha hátul, ha oldalt történik a ruha kivágás, — csak zsebvágással ne járna. Ha így morog a tata, hogy fecseg a mama? O mores!

A Bem-tábornok érez szobrának felállítására az előkészületek nagyban folynak. Az oly gyorsan híressé vált dítről márványból nagy mennyiségű szállítmány érkezett. A talapat emelésre a Szechenyi-téren elkészült a kőfaragó épület. Huszár jeles szobrászunk műve a nyáron szállítatik le. A szobor circa 13 ezer forintba kerül.

E lapok hasábjain a múlt évben folytatott polemia érne kezd. A töröksebesültek számára a Marosvidék ez. lap által gyűjtött pénz 400 ft a consulatushoz nem fizetvén be teljesen a mai napig sem, a kir. ügyesség indítványára az elővizsgálat ez ügyben kereszttülvitett, s a nyert adatok alapján jónak látta a kir. büfenyítő törvényszék Kerekes Sámuel ellen a részletes bünyvizsgálat haladéktalan bevezetését elrendelni. Sajnáljuk az országos versificator, hogy ilyen csunya dologból nem tudja magát tisztára kirimelni.

Időjárásunk lanyhára fordult, de a múlt heti roppant hó-eséssel a nap még nem tud megbirkózni.

(Egy kis helyreigazítás.)

Tisztelt szerkesztő úr!

Becses lapjának 37-ik számában „Szerecsen“ alálrassal Csikszeredából f. hó 10-ről egy tudósítás jelent meg, mely a „Magyar országos segélyző nőegylet“ csikszeredai fiók-egyesülete által rendezett estélyről hoz értesítést.

Mint ezen együletnek elnöke, indittatva érzem magamat a nevezett értesítésnek azon részére, melyben az mondatik, hogy „közme-gotránkózt okoz, hogy itt a nőegyesület alakul, s a jövedelmét nem használja fel, hanem elküldi a pénzt a központba“ — felvilágosításul megjegyezni, hogy minden egyesületet kötnék az ő szabályai.

A csikszeredai fiók-egyesületnek nem lehetnek más alapszabályai, mint a „magyar országos segélyző nőegylet“-é, miután ezek alapján és ezek szerint alakult meg.

Már pedig ezen alapszabályok azt rendelkezlik, hogy a jövedelem egy harmada küldessék a központba; tehát ha ez szabályszerűen megtörténik, — közme-gotránkózt méltán nem okozhat.

Különben is a számos példányban kiosztott alapszabályokból értesíthetett a tisztelt közönség, hogy az országos központi választmány ebben a részben is méltányosan és igazságosan intézkedik, mert arra az esetre, ha a megyékben nagyobb szerencsétlenség fordulna elő és nagyobb segélyezés szükségeltetnék — ha erről a központ értesítetik, a beklüdtött egy harmad jövedelmét az illető fiók-egyesület visszatéríti.

Nem érhető azon állítás sem, mintha ezen ifjú egyesület arisztokratikus eljárást követne, a mi különben nagyon helytelen is lenne; mert alakulásakor az iverk házról-házra bordattak, s a ki csak aláirt — az meghívót mind kapott, lett légyen bár a legegyszerűbb iparosnó is. Ennek következtében az estélyen a polgárság és iparos osztályból többen jelen is voltak.

A meghívókban a „zártkörű“ szó jövőben kimaradhat; csak attól lehet tartani, hogy esetleg az egylet érdekeinek épen ez válhatna hátrányára, a mennyiben akkor olyan selejtes elemek is vehetnének részt az estélyben, melyeknek megjelenése a tisztességes közönséget riasztaná vissza.

Engedje meg tisztelt szerkesztő úr egyúttal a nagylelkű fellüfzetők neveit az egylet nevében kifejezett köszönetem mellett ide jegyez-nem: Pap Domokos 1 ft. Hutter Pál 1 ft. Br. Wildburg Ármin 2 ft. Lázár Dénes 3 ft. Dósa Gábor 1 ft. Lázár Domokos 2 ft. Endes Ida 1 ft. Vajna Tamás 1 ft. Ferenczi Albert 1 ft. Hányá József 1 ft. Száva Lukácsné 1 ft. Id. Erőss Elek 1 ft. Imecs F. Jákó 1 ft. Györfly Ignác 1 ft. Madár Imre 1 ft.

Igyénytelen soraim közlését kérve, vagyok tisztelt szerkesztő úr!

Csik-Taplocza, 1880. febr. 22-én.

Tisztelője

Lázár Dénesné

Baró Wildburg Riza,

n. e. v. elnök.

LAPSZEMLE.

Az „Egyetértés“ töle megszokott piszkos stílyban így beszél:

Nem tudjuk névszerint idézni, de esztünkben van egy angol írónak mondata, hogy senki sem hasonlít egy a becsületes emberhez, mint annak tökéletes ellentéte. Senki nem ölti úgy fel a becsületes politikus képét, mint Tisza Kálmán, senki nem él úgy a nemes hazafiság szavaival, mint Tisza Kálmán.

A kik az álnok kétszínűségnek, kiszámított ámitásnak, hazug szavaknak és hypokrita tetteknek oly rendszeres gyakorlatán mentek keresztül, mint a balközép vezérek az ő hajdani taktikájukban, hogy a hatalmat elnyerhessék, azoktól lélekteni lehetetlenség volt mást várni, mint a folytonos kétszínűséget és harudozást és mint az elveknél folytonos feláldozást, hogy a hatalmat megtarthassák. Mi ezt előre láttuk és előre hirdettük. Mi Tisza Kálmán nyilatkozatával eleve úgy bántunk, mint hazugsággal és mindig igazunk volt.

Az „Ellenör“ írja: Szapáry midőn csak Lukács Bélánál mutatta ki, hogy ellenfele rossz-szúl számított, hibás alapokból indult ki és még hibásabban következett, semmi sem zavarta a kormány állaspontjának igazolása által előidé-zett elégtételünket. De midőn kimutatta, hogy Széll Kálmán hasonlólag hibás alapokból indult ki és tulszigorúan és elfogultan itélt, de egyenesen tévesen és hibásan csoportosította számait, a saját budgetje javára és a jelenlegi budget rovására, holott igazság szerint az ő budgetje volt kedvezőtlenebb s a jelenlegi előirányzat kedvezőbb — akkor a pártunk által támogatott kormány állaspontjának igazolása által előidé-zett örömtünkbe némi tagadhatatlan fájdalom is vegyült, hogy ugyanaz a férfi, kihez pártunk nehezebben oly kitartással ragaszkodott, oly kevéssé alapos és annyi tévedést és hibát magában foglaló vádakat tudott egykori barátjai ellen emelni.

A „Hon“ írja: A nap érdekét gr. Szapáry pénzügyminiszter úr beszéde képezte. Ő felelt: nemcsak a pénzügyi programja és e körüli eljárása ellen felhozott vádakra; de egyszersmind Széll támadásának minden pontjára is. És, úgy hisszük, az elfogulatlan bíráló el fogja ismerni, hogy sikerrel felelt; de azt, hogy őszinte, nyílt és loyális volt, kénytelen lesz elismerni még ellenfele is; mert mikor a pénzügyminiszter leg-méltóbb ellenfelét, a védelem után, újra a közreműködésre szólítja fel; mikor gróf Szapáry úgyszólván helyét ajánlja fel Széllnek: akkor önzetlen, jóakarótnak és hazafiságának elég fényes tanubizonyságát adta.

Legelőször elővette azt a vádat, mintha ő tavaly programjához hűtlen lett volna; kimutatta, hogy ígérte a hadi kiadások és boszniai kiadások megszorítását; megtörtént; ígérte a be-yetelek fokozását: a szállítási, védelmi adóval,

a petroleumvámval és arany-ágiónyereménnyel, az ellenzék által is elfogadható jövedelmi fokozásokat hozott be; ígérte a vasútszolgáltatást és most az nagyban készítették elő; ígérte az államjóságok tervszerű értékesítését; a ki ol-vasta előterjesztését és annak indokolását, meg-győződhetett arról, hogy ez ígértét is komolyan vette. —

Sikertlenül polemizált ő Széll ellen is; különösen három irányban. Először a mérleget iparkodott 1877-ben és 1880-ban egyenlő alapon összehasonlítani, és ezt két kombinációban is tette. Ugyanis: mindkét évből kidobta a beruházásokat, törlesztéseket, valamint az államjóságok eladásából befolyó jövedelmet, hogy így kimutassa, miszerint ez alapon 1877-ben 15 és fél, 1880-ban csak 12 millió deficiztünk van; pedig ebben befoglaltatik: a boszniai rendkívüli kiadás is, mely apadni fog és a konverzióból keletkező nagy kamatemelkedés; minek egy a kormány nem oka. Másodszor kimutatta azt, hogy ha Széll azzal valója az 1880-diki előirányzatot, hogy abban a legszorosabban vett belkormányzati kiadásokra csak 18 millió marad: még ez sem igazolja a hanyatlás, visszacsérésre vonatkozó vádját, mert ugyanezen alapon számítva- ugyanezen kiadásokra csak 10 millió 150 ezer forint marad fűnn, az általa kiinduláspontul használt 1877-ben.

A pétervári merénylet.

A merényletet nem mint írták, kívülről ássott akna segélyéve hanem belülről, rendes robbantásal idézték elő. A téli palota minden más épülettől olyan távol, s olyan omlós talajon épült, hogy abban aknárt furni valóssággal lehetetlen-ség. A dynamitot egyszerűen elásták, s úgy robbantották föl. De Péterváron azt beszélik, hogy a merénylet nemcsak azért nem sikerült, mivel a csár belépése elkésett, de a több helyen lera-kott s később föltalált robbantó szerek folyuj-tása elmaradt. A nihilisták azonkívül föl is akarták gyújtani a palotát, mit azonban az elősiet-tett tűzoltók megakadályoztak, sőt némelyek szerint elfojtottak.

A merénylet után egyre gyűlt a közönség a palota előtt de a rendőrség korbáccsal ker-gette széjjel az álldogálókat, s tizte őket a tá-vollevő utcákba. Arról a durvaságról miként bának a pétervári rendőrség a néppel, nyugot-európai embernek fogalma alig lehet. Ha valaki azt merte kérdezni: mi-ből keletkezett az az erős robbanás a téli palotában, korbáccsúttal kapott feleletet. Gázolták az emberekkel lovakkal, so-kat ha csak megállani merészelték, elfogták s a rendőrség valósságos versenyt fejtett ki a ka-tonákkal, minő módon tartásák távol a közönsé-get a téli palotától. Hanem a nihilisták, azok nyu-godtan ültek benn a palotában.

A merényletről pedig senkinek sem sza-bad egy szót sem beszélni, annál kevésbé írni. Makov ráparancsolt a hírlapírókra, hogy „minis-teri engedély nélkül egyetlen szót se“ merje-nek közölni. A pétervári lapok azért az egész borzasztó esetről csak pár sort írnak, hozzátéve még néhány szót a város föllobogozásáról vilá-gításról, háláadás-istentiszteletéről stb.

Tegnapelőtt éjjel a Neva jegéa egy fia-tal embert találtak meggyilkolva. Orrán kereszt-ült agyvelőig egy törzuras hatolt s mellében is-volt két szurás. Utóvalébe „Sharkov Sándor Sa-ratovból“ volt jegyezve. A holttest nem volt ki-rabolva, s azért politikai gyilkosságot gyaníta-nak. Sokan azt állítják, hogy a megölt tagja volt a III-ik osztálynak s a nihilisták ölték meg, mások szerint nihilista volt, de árulója akart lenni az ügynek s ezért életével lakolt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Zola Emil kiadója, Cherpentier a „Na-na“ regényből 50,000 példányt adott el eddig s ezenkívül még 20—30 ezere van kilitás. Zola minden példányért egy fél frankot kap s így összesen 40,000 frankot s ezen kívül a „Voltaire“-től, mely a regényt először közölte 20,000 frankot. A fordításokból mintegy 10,000 frankra számíthat, a dramatizálásból 50,000-et, összesen tehát egy regényért 120,000 frankot. Minden-esetre tisztességes jövedelem. Pár évvel ezelőtt Zola még mint a „La Choche“ országgyűlési tu-dósítója tartotta fenn családját s most már ter-mészetesen vagyonos ember. Battignolles külvá-roslan levő lakását előkelő villával cserélte fel s ezenkívül a városban is van két kis leszálló helye. A „Voltaire“ számára hetenkint színházi tárcákat ír s a premiereknél soha sem hiány-zik. Barátjai nincsenek s kissé mogorvának lát-szik, mit rövidlátósága is előmozdít.

*

A Kistaludy társaság“ tegnapelőtt Greguss Ágost elnökele alatt felolvasó ülést tar-tott. Az akademia tlesterme zsufolásig telt meg közönséggel, mely feszült figyelemmel hallgatta végig a bű és változatos tartalmu tárgysoro-zatot. Az ülés megnyitása után titkár, jelenti, hogy a társaság alapító tagjai száma 1-el is-mét szaporodott, a mennyiben Pongrácz A. Pá-risból a társaság alapító tagjai közé lépett. Ez-után Beüthy Zsolt olvasott fel egy kisebb köl-te-ményt Vajda Jánostól „A városlietben“ cím-

mel; következett Bartalus István „Ganefka úr tizforintos zongora leczkéi“ című vig beszélyé-vel. Ganefka ur, egy nyugalmazott zongora-mes-ter, megleckezteté „buta ücsesét“, ki szintén a művészi pályára lép s bátyjától 10 forint köl-csönt kár. Kölsön helyett kap leczkéket Ganef-ka úr tapasztalatainak gazdag tárházából me-ritve. A leczkék abban összpontosulnak, hogy „rágalmazzon, ártymáljon mindenkit, mert ez ha-zsonnal jár.“ A „buta ücs“ hiven követi Ganefka úr tanácsait, s abban oly virtuozitással tesz szert, hogy magát Ganefka urat is kitérja valamennyi cnditióból. A beszély telve van csattanós hu-morral s talpraesett hasonlatokkal s a közönségben gyakori derültséget keltett. Szász Károly két ven-dégtől mutatott be költeményeket, Bedőházy Já-nostól két anakreon verset, egy gyönyörű balla-dát „Fehér Ágnes“ címmel Jakab Ödöndől s egy „Anonymus“ című költeményt Eperjessy Bélától. A közönség különösen a balladát tiztette ki élénk tetszés-nyilvánulásokkal. Ezután Beüthy Zsolt olvasott fel egy fejezetet pályanyertes mun-kájából, melynek czime „Mária Terezia kora s a magyar nemzeti művelődés.“ Végül Gyulai Pál következett „A szolgáló leány“ című költemé-nyével, mire az ülés véget ért.

Kivonat a „Budapesti Köz-löny“-ből.

Árverések. Todor Klodin 5521 ftrra becsült ing. 1880. apr. 14-én és 1880. máj. 14-én a décsi tkvi hivatal kiadó helyiségében, Toake Jon 605 ftr. 10 krra becsült ing. két harmada 1880. marc. 20-án és 1880. apr. 20-án az illenbáki irodában és Szucaciu Juan 328 ftr 50 krra becsült ing. 1880. marc. 9-én Dragus községében árvereztetni fognak.

Pályázatok. Az algyógyi jbiróságnál üre-sedésbe jött évi 300 ftr. fizetéssel, 40 ftr. lakbérrel és 50 ftr. ruhailletményen javadalmazott I. szolgái állomásra pályázatot hirdett a dévai tizváki elnök, kihez a pályázatok 1880. marc. 31-ig nyújthatók be. — A segesvári kir. jbiróságnál egy 300 ftr. segélydíjjal ja-vadalmazott joggyakornoki állomás betöltendő. A pályázatok 4 hét alatt az erzsébetvárosi tizváki elnökhez, Nagy Lajoshoz küldendők be. — A nagyszécheni kir. ügyészségnél egy 1500 ftr. fizetéssel, 300 ftr. tizszi pót-lékkal és 200 ftr. lakbérrel javadalmazott királyi ügyé-szi állomás töltendő be. A pályázatok legkésőbb 4 hét alatt Sebestyén Mihály m.-vásárhelyi főügyészhez nyúj-tandók be.

NAPI HIREK.

— A hivatalos lap hozza: Igazságügyi magyar minisiterem előterjesztésére járáshírvró a dévai járáshírószághoz: Baross Elek szilágy-somlyói albirót és albiróvá a maros-vásárhelyi járáshírószághoz: Hinc Miklós ottani törvényszéki jegyzőt nevezem ki.

Kelt Bécsben, 1880. évi febr. hó 20-án.

Ferencz József, s. k.

Dr. Pauller Tivadar, s. k.

— A „hátszegi koresolyozó egylet“ alap-szabályai, kir. belügyminiszterium által, folyó évi 6615. szám alatt, a bemutatási zára-dékkal elláttattak.]

Helyi hírek.

— A színházban az este Barriere-nek egy régi drámája a „Czigány élet“ került színe-re nálunk, mint tudomás, először. Bizar szílemé-nye a francia leleményességnek, francia szo-kás szerint túlhajtott alakokkal és jellemekkel. Kegyetlen, de gazdag nagybátyja, a ki pénzes erszényével urálja a helyzetet, szenvedő ártat-lanság és vigan élő kacértság, költői fellángo-lás és hideg szoba; szóval a conventionalis fran-czia dráma-alkotó elemi felelősségre sokszor sűrű ledérsséggel, hogy a végén szenvedésbe belehaljon a becsületes ártatlanság s tovább is vigan éljenek a bűnösök. Mindez pedig annyi elevevességgel, és a hol szükséges még drámai erővel is találva fel, hogy mulatni is, szomor-kodni is lehessen mellette s a darabot se lehes-sen egészen rossznak vagy átlalmasnak mondani. A szereplők között ma Kéler Ilona ismét meg-kapó drámai erővel és mélységgel játszott, ha-lála oly szépen kidolgozott szinpadí jelenet volt, a mely nálánál sokkal idősebb és gyakorlottabb színésznőnek is becsületesen vált volna. Kéler Ilona játéka naponként meglátszik a haladás, mi annál szebb, hogy keveset követelő szerény-séggel párosult. Boér Hermin játékában, habár lassabb, de szintén haladás észlelhető; ma-nap-ság olyan szerepekkel birkozik meg, melyeket csak egy évvel előbb maga sem mert volna el-vállalni, habár az is igaz, hogy alakjainak még nem tud elég egyöntettséget adni, s komoly drámai momentumokban, melyek egyéniséggel és organumával meglehetősen ellentétben állanak, gyakorta úgy jön a nézőnek, mintha csak tré-fálkoznék. Békessi Irma helyt állott szerepé-ben, de a nélkül, hogy tagjai, szokása szerint, egy pillanatig helyt állottak volna. Békessi Irma nagyon szeret mozogni, még pedig egyszerre minden tagjában, s a mi ennél is nagyobb baj, mozdulatai roppant ziláltak, hanyavetiek, minden művészi hajlékonyság és plastika nélkül. Nagyon ajánljuk a kisasszonynak, hogy tűkür előtt ját-szék s ne téveszesse szem elől, hogy a színész-nek élő szobornak kell lennie, s bármely pilla-natban egy szép, a helyzetnek megfelelő szo-borba illő kell hogy legyen testtartása. A költői vírlfogással élő színésznek testhordozása csak

hullámzás ezen művészi esetre vagy vésőre illő alakok határai között. — A férfiak között ma Szómbathelyi kitűnően fázott. Annál kevésbé Boér H. és Békési L., kik a didergő hidegben nyárasan ültözve jártak-keltek. Igen az a tolelte, kár lett volna, ha elledi a bunda.

— **Nőgyeletünk Bazárja**, melynek megnyitása az előkészületek miatt pár nappal elhalasztatott s így márczius hó közepén fog történni, [valóban gazdag lesz érdekes mozzanatokban s a legérdekesebbek egyike bizonynyal az az alkalmi hírlap lesz, melyet a megnyitás napjára az egyet ad ki s melyet az egész vásár tartama alatt, három bájos árusnő fog a közönségnek mérsékelt árért kínálni. A lap, melynek szerkesztését Szász Béla vállalta el, képes lapjának alakjában s díszes kiállításban, kiválóan gazdag tartalommal fog megjelenni, a hírnevesebb írók facsimileivel, s valószínűleg alkalmi képekkel is díszítve. Eddigelő dolgozatokat küldöttek be a lapba: Arany János, Boöthy Zolt, Fanghó Gyujtó Izabella, Greguss Ágost, Gyarmathy Zsigáné, Hegedűs István, Komócsi József, Kényves Tóth Kálmán, Szász Gerő, Szász Károly, Szilágyi Sándor, gr. Teleki Sándor, Zichy Antal, gr. Zichy Géza, Vargha Gyula; megígérték közreműködésüket: Gyulai Pál, Jókai Mór, Pulszky Ferencz, Szabó Károly, Sári László, br. Kemény Endre, s többen, valamint valószínű, hogy a kiváló s szintén fölszólított írók, tudósok hosszu sora nem fogja támogatását megtagadni a jótékony vállalatot. A lap mind csak oly közleményekből fog állni, melyek máshol még nem jelentek s azonfelül hív leírását is adni az egész jótékony vásárnak; országsszerte számíthat megrendelőkre s így jelentékenyen fogja emelni a jótékony Bazár bevételeit. Annak idején értesíteni fogjuk olvasóinkat, hogy megrendeléseiket mily iton tehetik meg.

— **Nők, mint egyetemi hallgatók.** A főváros lapjai a fölött vitáznak, ha lehet-e nő egyetemi hallgató Magyarországon? A kolozsvári egyetem rég megoldotta e kérdést, mert Ladányi Gedeon történelmi, Felméri Lajos neveléstan s Szász Béla „Hamlet” fölött tartott előadásait ismételve több női hallgató járta rendszeresen. Lám, Kolozsvár megelőzte Budapestet.

— **„A tud. egyetemi kör.”** C. hó 29-én (vasárnap) d. e. 11 órakor nyilvános önképzőköri gyűlést tart, melyre a „kör” tagjai s az érdeklődő közönség tisztelettel meghívotnak. Tártyagya: I. Breán Kázmér bírálat Balog Vendel dalaia. II. Güllner Károly bírálat Olasz Gyulának „Mi a nap?” cz. értekezésére. III. Szavakotok Lichtenegger Viktor és Breán Kázmér körli tagoktól. Kolozsvárt, 1880. febr. 26-dikán. Olasz Gyula elnök, Csernátomi Gyula titkár.

Hazai hírek.

— **Sz. Prielle Cornelia** asszony, a budapesti nemzeti színház korszor művésznője mint a legnagyobb sajnálattal halljuk, közelebb végkép visszalépni szándékozik a színpadtól. E hír kétségkívül országsszerte szomorúságot fog okozni. Sz. Prielle asszony nemcsak Magyarországon korunk legnagyobb társalgó-művésznője, hanem — mint azt számtalanszor ismerték el, — ez idő szerint pártatlan.

— **Wertheimer Ede** nagyszabású jogakademia tanára legközelebb Párisba utazott, hogy ott a levéltárakban nagyobb szerű kutatókat eszközöljön; főleg Maria-Antoniára vonatkozó adatokat fogja összegyűjteni.

— **A román-bál**, melyet a fővárosi román ifjúság eredetileg a Hungáriában tervezett, tegnap este az Európa termében tartatott meg, mivel ez tágasabb mellék-helyisésekkel rendelkezik. Az mindig jó omen egy bála, ha tágasabb helyről kell gondoskodni, mert ez azt mutatja, hogy váratlanul szaporodtak a vendégek. A rendezőség nem is csalódott, mert várakozásán fölül zsúfolásig megtelt a terem igen szép közönséggel. Puskári Jánosné jelent meg elsőnek, ki a 10 óra után megérkezett gr. Andrassy Gyulánét fogadta a teremben. A grófnő Ilona leányával a rendezőség által már a lépcsőnél fűzőöltetett Vulkán biz. elnök által, kinek karjáján lépett a grófnő a Rákóczy induló hangjai mellett a terembe óriási bokorétával kezében. Ilona grófnőt Szerb orsz. képviselő vezette karján. Kis idő múlva megérkezett a második bánya, gr. Teleky Sándorné leányával, kit ép oly osztatelt fogadott a rendezőség. Miután a bálynyák, köztük Gaál Józsefné, az emelvényt elfoglalták, megkezdődött a józandaleana a román tánc- és csárdással. Az első pár, mely a terem közepére lépett, Andrassy Ilona volt, ki Szerb György karján nyitotta meg meg a bált, a második pár Teleky Margit grófnő Vulkán karján lejtette a csüdes magyarhoz hasonló ardeleanát. — A csüdes román táncot nyomban követte a magyar csárdás, mintegy a román-magyar összetartozandóságot akarván kifejezni. Általában a román ifjúság méltán dicsekedhetik azzal, hogy fel tudta kelteni a rokonszenvet a bál iránt lapintatos, s mondjuk ki hazafias eljárása által s ennek tulajdonítható, hogy a magyarság oly nagy számban volt képviselve. Andrassy Gyula gr. nemsokára neje után érkezett. A kormány, Fejérváry

Géza államtitkár által volt képviselve. A képviselőház román képviselőin kívül megjelentek: Bethlen András gr., Lukács Béla, Kun István, Forgách Antal grófok, Tisza László, Eber Nándor, Joannovich György, Harkányi Frigyes, Zsilinszky Mihály, László Lajos. A hadsereget Edelsheim Gyula b. főparancsnok számos tiszt élén képviselte. Az írók is képviseltették magukat Urváry Lajos és Nagy Miklós által. A főrendek közül szintén néhányan megjelentek, mint Károlyi Gyula és Berényi grófok. A hölgykoszorú közül, melynek számos kiváló virága volt jelen, a következőket láttuk: Vulkán Józsefné, Román Sándorné, Popp Ilona báróné, Szebenből, Boncs Döméné leányával Aradról, Cimponier Athanáz-Mocsosny Györgyné bájos leányával, ki közbe legyen mondva, Bethlen And. menyasszonya, Lukács Béláné, Edelsheim-Gyula és Fejérváry Géza bárónők, Urváry Lajosné, Jurka Vazulné, Tassy Mariska, Vornikáné leányával Loy Leontin, Zvadovszky, Rökk Ilona, Nacsluháczné leányával és Schwickerné urhölgy leányával. Éjtel felé a Romana társas nemezeti táncot járták; mely egy neme, illetőleg vegytléke a franczia négyesnek és a magyar palotásnak. A tánc végén, mely igen jól sikerült, a rendezőket élénken megjelénzték. A bál általában teljesen sikerültnek mondható és fény tekintetében kiálja a versenyt az ideai bálakkal. Rendezésből pedig nagyon sokat tanulhatnak a kolozsvári román bálók rendezői.

— **Az ügyvédek munkaköre és díja** érdekében a marosvásárhelyi ügyvédi kamara feliratot intézett az igazságügyminiszterhez. A feliratról kiemeljük a következő passzust: A jelenleg fennálló ügyvédi rendtartás meliőbb szabadelvűbb és kasztrendszertől ment átvizsgálása rendén többek között törvényhozásilag slintezendő lenne: hogy a törvényszékekhez, telekkönyvi, közigazgatási s minden közhatalóság-hoz intézendő beadványokat kizárólag ügyvédek szerkeztessenek s adhassanak be. Hogy som-más eljárásban 100 frton fellüti ügyekben mindkét felet ügyvéd képviselje, mi által az elterjedt zúgírások tüzletszerű és káros kontárkósá meggátolható lenne. Hogy az ügyvédi munkadíjak biztosítása végett a per tárgyára a föltétlen zálogjogi elsőbbség megadását, illetve a behajtott összeg a munkadíj kielégítéséig bírói letétbe vétessék, a bíróság vagy egységségleg megállapított dijaknak közvetlen végrehajtás útján való behajtása; hiteles ügyvédi könyvkivonat alapján pedig telekkönyvi előjegyzés, esetleg biztosítás megkötendessék.

— **A ki korán ír verseket.** Tegnap reggel a budai fűtőház egy tízenégy éves, díszesen öltözött fiú beült egy bérkocsiba s a városi temetőbe vitette magát. Mikor itt a kocsi rányitotta vendégére az ajtót, a fiú mozdulatlan ült s nyögve mondta: „Megmérgettem magam!” A kocsi eléműlve vágatott egy városmajori ösmerős orvosához, ki megállapította, hogy a fiatal ember foszforoldatot ivott. Gyorsan alkalmazott ellenszerek csakhamar elhárították minden veszélyt, s a fiút föl lehetett vinni a várba atyjához, ki Sz—y miniszteri biztos. A tizenégy esztendőes gyermeket az vitte az öngyilkosságra, hogy verseket írt s ezeket ki is nyomatta egy budai nyomdásznál, levén kénytelen ezen a réven adósságokat csinálni. Mikor mindezeket meghallotta az apa, — igen okosan, — tiltza hányattal a zsege versek összes példányait s fiának, ki a mellett a gimnáziumban erősen hátramaradt, egyszer mindenkorra eltöltötte a versifikálást. Ez ejtette kétségbe a regényes hajlamú fiút.

— **Az inség Terebesen** a volt külügyminiszter felszékben szintén igen nagy. Nemes emberbarátok mindent elkövetnek anyomor enyhítésére. Így Andrassy Gyula grófné már 5 hét óta naponként 125 embert élelmeztet a grófkastélyban: maga a gróf 100 métermázsza kukoricát osztott ki az inségek közt. Zsulvárszky Endre tisztartó vezeti a segélyezést s az rendszeresen és minden irányban történik, úgy hogy a nyomorgó nép neki is nagy bálával tartozik.

— **Kétségbeeset ruhatisztító.** Tegnapelőtt délen S. K. ruhatisztító már ugrásban volt a lánchidon, mikor egy rendőrkabátja szélénél fogva fentartotta. Bevitették a Rókusba, hol tettének okán szegénységét, a keresethiányt s főleg azt hozta fel, hogy kedvese máshoz menvén feleségül, őt fél véghetetlen bánattal tölti el, s hozzá tette, hogy tervét, ha bármikor szabadon bocsátják, mindenesetre ki fogja vinni, mert ő tovább élni nem akar.

— **Tragédia Zemlénmegyében.** Bárány János toronyai lakos közelebb eladta házát férjné levő leányának s ez a vételárt ki is fizette, az ember azonban nem viselvé pénznek kellőleg gondját, azt vagy elveszté, vagy pedig valaki tőle ellopta. Az apa gyanúja legelsőben is leányára esett, kivel egy házban lakott. Betört tehát leánya szobájába, s követelte pénzt vissza. A leány ártatlansága érzetében tagadta bűnös voltát, de a vad állati apa nem hitt neki, s irgalom nélkül keresztül lőtte. A fegyver sérétlen levén töltve isszonyu rombolást vitt véghez a szegény nőn, úgy hogy az néhány perc múlva meghalt. A gonosztevőt elfogták s most sátoralja-ujhelyi börtönben várja büntetését.

— **Széchenyi gr. chinai expedició-járól** írják a Lloydnak, hogy az expedició szept. 24-én érkezett meg Tsing-tu-fuba, honnét az osztrák-magyar residens és a Tsungli-Yamen figyelemztetése daczára tovább utazott és november 8-án épen megérkezett Ta-chien-luba, honnét el akart lépni Tibetbe. A chinaiak a legkomolyabban figyelemztették a gróft, hogy hagyjon fel tervével, mert a tibetiek már csapatokat szerveztek, hogy az expedicióat az iton megtámadják és lemészárolják, sőt a gróf fejére külön díj is lett kitűzve. Mindezek nem vették el Széchenyi kedvét, mégis valami komolyabb figyelemztetésnek, vagy akadálynak kellett közbe jönnie, mert legújabb értesítés szerint mégis letett a továbbutazásról.

Vegyes hírek.

— **XIII. Léo pápa** egyike a legolvasottabb, legképzettebb férfiaknak. Dantet különösen szereti. Nemrég egyik kamarása a nagy költő művének egy igen régi és ritka kiadását mutatta be, melyet a vatikán könyvtárában fedezett föl. A pápa el volt ragadtatva és felhívta a praelatust, hogy tegyen vele próbát, el tudja-e mondani könyv nélkül a Divina Comediát. És hozzá kezdett s egyetlen egy verset se hibázott el.

— **Klapka tábornok** legközelebb elhagyja Konstantinápolyt a családjával Franciaországba költözik. Klapka elkedvetlenedve mond bucsut a török fővárosnak, miután a Haidar-Pachá-féle vaspálya concessiót a tábornok hosszsz fáradozása és számtalan sok szolgálatai daczára is Hauson nyerte el, ki ezen vonal kiegészítését Ada-Bazárig kérelmezte. Ezen az Ottomán birodalom néve nem előnyös vonal elenében Klapka tábornok a haidar-pacha-bagdadi vonal építésén fáradozott. Minthogy azonban az ottománi miniszter csupán a szultáni fermant várja Hauson propositiójának sanctifizására, Klapka tábornok a premier miniszternek kijelentette az ügylettől való visszalépését, visszavévén egyszersmind mindenemti ajánlatait.

— **Egy millió forint tiszteletdíj.** Londonban régebben egy Goldmann nevű nő halt meg, ki óriási vagyont hagyott hátra. Miután Pozsonyban a Goldmann család utódai laktak, egy kiváló bécsi ügyvéd ajánlkozott, hogy a Pozsonyban lakó Goldmann nevű szegény házalt az óriási vagyonhoz juttatja. — Ha ez sikerül, az ügyvéd egy millió frt tiszteletdíjat kap.

— **Tudori okleveleket** gyártott egy nápolyi banda részint egészen hamis, részint kicsalt eredeti aláírásokkal. Egy diploma 2000—2500 lírába került és nyilvánosan be lett könyvezve. Ily oklevél alapján már orvosi állomások is töltettek be, habár a „gyár” csak két év óta áll fenn. A hamisítók főnöke, bizonyos Carbone Lajos, elfogottat és a többiek is ismereteselek.

— **Abrahám születési háza.** Chal-deának Urza városában, még az utóbbi időben is mutogatatták Abrahám patriárcha születési házát. A bennlakók „Bet Chaili Allah” (Isten báltjának háza) nevet adták neki. A mult hóban Urza városában tűz tört ki. A lakosok azt hitték, hogy e hajlék megkímélve lesz, azért minden drágaságukat oda hordták. Velelétlenül csakugyan meg lön akadályozva, hogy e ház elégjen s azóta a nép még nagyobb tiszteletben tartja.

— **A párisi nihilista:** Hartmann, mint a Figaro írja, a passzív ellentállás systémájával védi magát a kihallgatásokon. Nem tagadja, hogy nihilista, de kérdé: vajon bűn-e ez Franciaországban. „Tudom jól, — mondja, — hogy el vagyok veszve, ha önök engem kiadnak; de ezt csak akkor tehetik, ha bebizonyíthatják, hogy bűnt követtem el.” Talandier szélsőbaloldali képviselő Engelhardt ügyvédet, a párisi községelnács egyik legradikálisabb pártvezérét szerezte meg neki védőtől. Érdekes a dologban, hogy emlegetnek egy 1804-iki törvényt, mely szerint vádlott idegenek csak húsz napig tarthatók fogva; tehát ha ez idő alatt Hartmann ellen nem tudnak bizonyítékot fölhozni, szabadon kell őt eresztetni. Más hír szerint azonban az orosz kormány már elküldte volna ezeket a bizonyítékokat.

— **Kivégzés Muszkaországban.** A Kaukázus fővárosában, Tiflisben e hó 9-én kivégzés volt. Tato Zulukidzét, a híres és rettegett haramia vezért költötték föl nyilvánosan. Mikor a vesztőhelyre vitték, engedelmet kért, hogy még pár szót szólhasson, mit megengedtek neki. Ere tünnepelesen föllépett a bitó állványára, meghajtotta magát s mondá a következőket: „Tiszteletreméltó publikum! Mint önök tudják, engem most mindjárt fölakasztanak. Ártatlan vagyok benne, hogy gyilkos és rabló lettem. Szüleim az okai. Én itt Tiflisben négy gimnáziumi osztályt végeztem, de már kora fiatalságomban zsványos hajlamok ébredtek bennem, melyeket szüleim nem fojtottak el. Az igazság ki fog derülni, a törvényszék felelős a halálomért. Nem sajnálom életemet. Legyetek boldogok!” Mondá, meghajtotta magát, pár szót váltott a lelkiatyával, aztán cigarettét sodorított magának, ezt kiszírtta félig, majd kioltotta s fölszólította a hóhért, hogy végezze a mestereséget. Maga segített a békónak, nyakára tenni a zsineget s pillanat múlva a levegőben lógott. Egyszerre azonban fölnyitotta a szemét s fölkiáltott: „Popres veriovu!” („Iga-

zitsd meg a hurokot!”) A hóhéer engedelmeskedett s a rablóvezér ki volt végezve. Három óráig függött, aztán levágták, felbontották s végre eltemették. Harminez éves volt.

— **Kutya mint gyűjtőgató.** Egy pápai lakos a napokban hazulról távozván, bezárta kis ilébét a szobába. Az eleven kis kutya ide s oda szaladgált s közben játszani kezdett az asztalterítővel, s lassanként egészen lerántotta azt, s leestet vele a gyűjtőgatót, s a padozaton lobbort vetett. A terítő azonnal meggyült, tőle a pamlag és vánkos, s a kis eb is megfúlt a füstben, mire a gyűladást észrevették.

A „KELET” magántávirata.

Feladatott Budapestén, 1880. febr. 27-én 1 ó. 30 p. éjjel. Érkezett Kolozsvárra, 1880. febr. 27-én 1 ó. 50 p. éjjel.

Jókai a képviselőházban ma nagyhatalú beszédet mondott, melynek folytán a szélsőbal több szölasra előjegyzett tagja a szölastól elállt.

Orlov elhagyja Párist, ha a moszkvai merénylettel vádolt Hartmann nem szolgáltat ki.

CSARNOK.

Az unalomról.

Felolvastott Zilahon, 1880. február 13-án a kiadévdő egyetel állástelétőlén.

(Vége.)

Az a világi, a ki már gyöngye ifu korában belefáradt a kalandokba s az igaz barátságot még sem ismeri, dolgozni, olvasni nem szeret, hogy is szabaduljon meg az unalomtól? — Angolosan! „Pulver und Blei!” s ez annál jobb orvosság, mert a „goromba” hitelezők üldözéseitől is megszabadít.

Pedig hát utóljára mégis csak jobb a drága időt megölni, mint az életet. S dícséretére váljké korunknak, ez irányban nagyon találékony. Egyik nő mindjárt — mindjárt a tükörbe kacint s mosolyog; a másik — ha ugyan egész nap ott nem ül — ki-kitekint az ablakon. Közbevetőleg legyen mondva, vajjon miként fogadnak körülük hölgyei, ha lakházakat ősi módra, az udvarra néző ablakokkal kezdenék építeni, nem hagyva az utca felől egyet sem? A harmadik nő egy kis ártatlan pletykát indít, s ime! mert az unalmat őrzi, ezt is áldásnak kell tekintünk! Csakhogy: „Adtál uram esőt, de nines köszönet benne!” Hát a férfiak? ... Nagyon érdekes, mikor ez bebenéz a hűsös fazékba. A másik fűstbe igyekszik rejteti magát s mondják, nem egészen eredmény nélkül. Emez óráját gyakran nézegeti, pödrí hajszát, vagy tépi szakállát. Némelyik körmeit ápolgatja s talán annak nagysága vagy szépsége alakja szolgálhatnának az unalom hővmérője gyanánt.

T. hölgyeim és uraim! A halátlanságot mindig gyűlöltem, s azért most is, mig egyfelől nem akarnék visszaélni a t. közönségnek talán már is nagyon igénybe vett türelmével; másfelől azt sem szabad felednem, hogy nem nagyon kedves ismerőslünknek, az unalomnak, van jó oldala is. Ha igaz az, hogy az unalom kátfórrása annyi celszövénynek, családi vizslálynak, ha áll az, hogy ez hozta be a ház-barát rendszert, az unalmas látogatásokat, s felesleges lakmározásokat, mit pedig bizonyára senki sem fog tagadni: az is bizonyos, hogy az unalomnak nem kis szerepe van korunk műveltségének előmozdításában.

Akárhány hasznos, sőt épen mulattató könyv, a költészet- és művészetnek nem egy remeke az unalomnak köszönheti lététel. S mit szöljünk a találmányokról? Ha az „otkolont”, a „Bojtorjángyökér-szesz”, Bláháné kedvelt „Poudre de Serail”-ját mellözzük is — mi pedig nem mindig lehetséges, — sok hasznosabb találmány vezethető vissza az unalomra.

Továbbá az unalom úgyszölvá eczet-ágya az erények és bűnöknek egyaránt.

Az unalom volt szöllője a lakadalmi-, keresztelési-, temetési ceremóniáknak, bál-, színház- és játéknak, thea- és kávé-csélyeknek — olykor á la „Máramarosi vig asszonyok” s végül (?) az egyleteknek!!

Oh Boldog anyorkora az egyleti életnek! Mit dagad a kebel — s lohád a zseb! ... De bocssásanak meg tisztelt hölgyeim és uraim! ha elég merész vagyok azt állítani, hogy ez életnek nem egyedül a jótékonyaság, hanem az unalom az oka ... Ám nagyobb bizonyaság kedvéért tessék megkérdézni a — kaszinóban esténként kártyázó kompániát. De még így is csupa haszon, ha az unalmat előzi. Legfennebb „hiba az — mondja a szellemes Porzó — ha az ember a sok egyleti oltár-lángtól nem látja meg a családi tüzhelyet.” Az egyleti életéről eszembe jut a „Borszem Janko” egy adomája. Otthon ül a fiatal pápa s épen a bögő kis babát duzzogatja térdén.

— Hát te magad bajlóld ezzel az apró sággal? — kérdi belépő barátja.

— Hogy né? Vót rá a válasz.

— Hol a feleséged? —

— A feleségem? — az oda van a ből-esűde egytel gyűlésébe. Tableau!

S ezzel be is végezhetjük. Tudom, hogy sok érdekest elhagytam, pl.: nem szöolttam a petrezselyem-áruslóról, sem arról, milyen kedves mulatság felolvasni nagynéninek ... Szt. Genovéva szomorú históriáját. Hanem egyet szándékosan feledtem ki. De hisz úgy is tudja azt a t. közönség és pedig a legfrisebb meggyűződésből, t. i. hogy legunalmasabb — felolvasást hallgatni végig, főleg ha a felolvasó belé melegedve nem akarja észre venni, hogy a közönség nagy része jó idő óta ásitozik s csak a geniozítás tartja vissza az elalvástól. Én már keresztüliletem, s ha felolvasás alatt ritkán néztem fel, szolgáljon kulesk ennek megfjézésére az, hogy nem akartam észrevenni a t. közönség unatkozását. Vegig olvasom — gondolám — „az Isten vagy áld vagy ver.”

Most a türelmet melegen megköszönlve kívánom, hogy az unalomért nyújtson mindenki-nek gazdag kárpótást a ... „Kis Komárom nagy Komárom”*) vagy a Filkó.**

*) Amaz a társasjátékoknak, ez a kártyázásnak ez idő szerint átvatos neme.

Berényi János.

HETI VÁSÁR.

— Kolozsvárt, 1880. febr. 26. —

A mai heti vásárról azt újságholhatjuk, hogy nem sok az újság, Mert hogy a gabona és téli takarmány ára a legnagyobb, az nem újság, a mult hetén is ugyanaz volt. Élésziacunk akár a párisi, bécsi, oly drága. Hogy hova emelkedtek egyes cikkek árai, például a sertésüst hozuk föl, melynek kilója egy pár hét előtt még csak 36 kr volt, s ma már 46 kr. S így van ez egyébbel is. Még csak két-három ilyen drága hónap s bizony-bizony halát adhat az a szegény iparos, ha képes lesz övéi számára a mindennapi kenyeret megszerezni.

Különbén a mai hetivásár a mult hetinél is élénkebb, látogatottabb volt ... ugy látom, hogy ha bár lassu léptekkel is, de tavaszodunk.

A sertés-, és barompiazz is élénkebb volt, mint a közelebb mult hetek alatt: p. o.

a sertés-piacon

volt eladó: 235 drb; elkelt 90 drb; a kövér darabja 43—54 frt, a sovány 17—22 frt, malacze 6—13 frt.

A barom-piazzról a következőket adhatjuk: Eladott 278 drb. Borjus tehén 40 drb, párja 170—210 frt. Tehén 90 drb, párja 160—190 frt. 2 éves tinó 15 drb, párja 56—80 drb. 1 éves tiszőborju 60 drb, 42—54 frt. 1 éves ökörborju 34 drb, párja 55—70 frt.

IDEGENEK KOLOZSVÁRTT.

— Febr. 26. —

Hungáriaszálloda

Schönmann utazó Bécsből. Körner utazó Bécsből.

Nemzeti szálloda.

Rolland J. Prágából. Müller F. utazó Budapestről. Lázár Árpád birtokos Sámsónból. Gróf Bethlen Károly Bethlenből. Nagy János és családja M.-Vásárhelyről. Csina Sándor Brassóbol. Gróf Adolf főpincér N.-Enyedről. Betegh Imre birtokos Felőről. Leuze Ottó ázazó Bécsből. Spitzer Arnold utazó Bécsből.

HIVATALOS ARFOLYAMOK a budapesti áru- és értéktőzszaén 1880 február 26.

Magyar aranyjárdák	101.50
Magyar vasúti kölesön	119.25
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	80.25
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	92.75
Magyar kel. vasúti államkötv., 1876. évi	82.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	113.—
Magyar szöladézsna váltási kötvény	91.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.75
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	88.50
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	88.25
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	88.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	88.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papírban	71.25
Osztrák járadék ezüstben	72.10
Osztrák járadék aranyban	85.—
1890-iki államsorsjegyek	130.—
Osztrák-magyar bankrészevény	838.—
Osztrák hitelintézet részevény	284.—
Magyar hitelbank-részevény	304.—
Esztet	—
Cs. és kir. arany	550.—
80 frankos arany	941.—
Német birodalmi márká	57.90
London (3 havi váltókért)	117.50

Nemzeti színház.

Bérlet 134-ik szám.

Kolozsvárt, pénteken, 1880. febr. 27.

MÁRSAN HERCEGNŐ.

Dráma 6 felv. Irta: D'Ennery. Fordította: Csepregi Lajos. Rendező: Szentgyörgyi.

Kezdete 7 órakor. Vége 10-kór.

Hétfőn Molnár rendezői jutalmára:

HARMADIK RICHÁRD.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY,

M. k. államvasutak MENETTERVE, keleti vonal.

Ervényes 1879. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—brassói irány.										Brassó—nagyvárad irány.													
Allomások				Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy árak				Allomások				Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy ára			
				2. sz.		12. sz.		II. oszt.		III. oszt.						1. sz.		11. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
				óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.					óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30	Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32				
Rév	"	6	14	7	38	4	17	2	97	Földvár	"	4	49	11	07	12	17	8	70				
Csúcsa (Vendéglő)	"	7	16	9	12	2	83	2	02	Apáca	"	5	20	11	54	11	95	8	29				
Bánffy-Hunyad	"	7	53	10	08	1	96	1	40	Agostonfalva	"	5	48	12	40	11	08	7	91				
Egeres	"	8	38	10	59	1	11	—	79	Homoród-Kőhalom	"	6	38	1	50	10	10	7	21				
Kolozsvár (Vendéglő)	"	9	28	11	59	—	—	—	—	Erked	"	7	38	3	24	9	03	6	45				
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—	Héjasfalva	"	8	12	4	17	8	41	6	00				
Apahida	"	10	06	12	52	—	53	—	37	Szegesvár (Vendéglő)	Erkez.	8	29	4	41	8	01	5	73				
Gyéres	"	11	34	2	55	2	04	1	46	Szegesvár	Elind.	8	39	5	01	—	—	—	—				
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	12	08	3	35	—	—	—	—	Erzsébetváros	"	9	18	6	07	7	16	5	10				
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03	2	72	1	94	Medgyes	"	9	53	7	06	6	44	4	61				
Maros-Ujvár	"	12	26	4	14	2	99	2	14	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	11	7	31	6	05	4	32				
Felvincz	"	12	33	4	24	2	96	2	14	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54	—	—	—	—				
Nagy-Enyed	"	12	57	5	06	3	50	2	50	Mikeszása	"	10	46	8	20	5	66	4	04				
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	1	17	5	37	—	—	—	—	Hosszu-Aszó	"	11	02	8	41	5	66	4	04				
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12	4	05	2	90	Balászfalva	"	11	22	9	12	4	95	3	53				
Karácsonfalva	"	2	13	6	52	4	69	3	35	Karácsonfalva	"	11	37	9	31	4	69	3	35				
Balászfalva	"	2	28	7	27	4	95	3	53	Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	12	03	10	10	4	05	2	90				
Hosszu-Aszó	"	2	45	7	50	5	66	4	04	Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35	—	—	—	—				
Mikeszása	"	3	01	8	15	5	66	4	04	Nagy-Enyed	"	12	55	11	17	3	50	2	50				
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	3	19	8	39	—	—	—	—	Felvincz	"	1	17	11	49	2	99	2	14				
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3	29	9	16	6	05	4	32	Maros-Ujvár	"	1	24	11	49	2	99	2	14				
Medgyes	"	3	49	9	51	6	44	4	61	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	1	31	12	09	2	72	1	94				
Erzsébetváros	"	4	22	10	47	7	16	5	10	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31	—	—	—	—				
Szegesvár (Vendéglő)	Erkez.	5	00	11	42	—	—	—	—	Gyéres	"	5	17	1	21	2	04	1	56				
Szegesvár	Elind.	5	10	11	57	8	01	5	73	Apahida	"	3	44	3	20	—	53	—	37				
Héjasfalva	"	5	28	12	27	8	41	6	00	Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	4	05	3	48	—	—	—	—				
Erked	"	6	06	1	15	9	03	6	45	Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08	—	—	—	—				
Homoród-Kőhalom	"	7	07	2	40	10	10	7	22	Egeres	"	5	12	5	22	1	11	—	79				
Agostonfalva	"	7	56	3	45	11	08	7	01	Bánffy-Hunyad	"	5	58	6	23	2	96	1	40				
Apáca	"	8	29	4	25	12	95	8	29	Csúcsa	"	6	30	7	27	4	83	2	02				
Földvár	"	9	01	5	07	12	17	8	70	Rév	"	7	39	9	05	6	17	2	97				
Brassó	Erkez.	9	40	6	00	13	03	9	32	Nagyvárad (Vendéglő)	Erkez.	9	00	11	00	1	02	4	30				

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.										Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.										Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.													
Allomások				Vegy. von. 312. sz.		Vegy. von. 311. sz.		Árak		Allomások				Szem. von. 202. sz.		Vegy. v. 212. sz.		Árak		Allomások				Vegy. von. 112. sz.		Vegy. von. 111. sz.		Árak					
Allomások				Minden nap		Minden nap		II. o. III. o.		Allomások				Minden nap		Minden nap		II. o. III. o.		Allomások				Minden nap		Minden nap		II. o. III. o.					
Allomások				óra perc		óra perc		frt. kr.		Allomások				óra perc		óra perc		frt. kr.		Allomások				óra perc		óra perc		frt. kr.					
Kapus (Ven.) Ind.	10	40	N.-Szeben (Ven.) Ind.	6	40	7	33	5	59	Tövis (Ven.) Ind.	1	37	10	48	Gy.-fehérv. (V.) Ind.	11	41	4	40	4	80	3	42	Kocsárd (Ven.) Ind.	2	00	M.-Vásárhely Ind.	8	40	5	07	1	53
N.-Szeben (Ven.) Ér.	12	35	Kapus (Ven.) Ér.	8	30	6	05	4	32	Gy.-Fehérv. (V.) Ér.	2	09	11	30	Tövis (Vend.) Ér.	12	13	5	52	4	05	2	90	Maros-Ludas	3	05	Csapó-Radnóth	10	02	1	08	2	92
																							Csapó-Radnóth	3	58	Maros-Ludas	10	55	3	46	2	47	
																							M.-Vásárhely Ér.	5	08	Kocsárd (Ven) Ér.	11	50	2	12	1	94	

JEGYZET: A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolozsvártól vannak számítva.

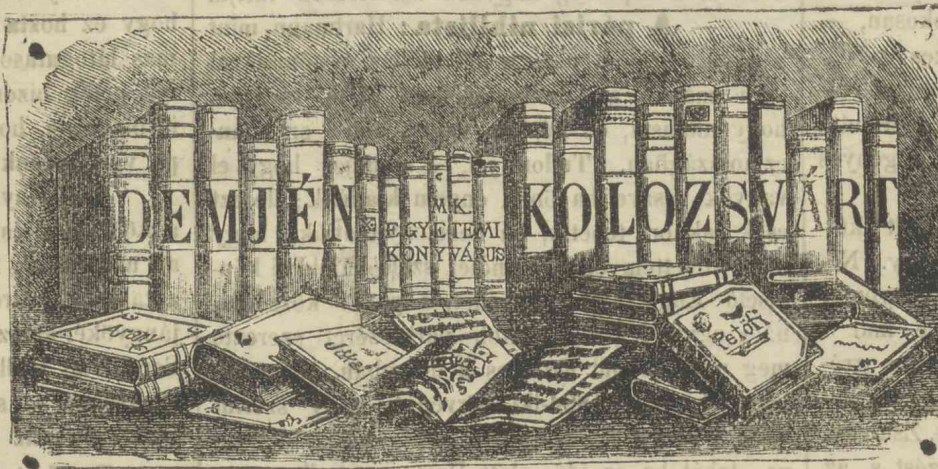
Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.										Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.										Kocsárd—Maros-Vásárhelyi szárnyvonal.											
Állomások		Vegy. von.		Állomások		Vegy. von.		Állomások		Szem. von.		Vegy. v		Állomások		Szem. von		Vegy. v		Állomások		Vegy. von.		Vegy. von.		Állomások		Vegy. von.		Vegy. von.	
		312. sz.				311. sz.				202 sz.		212. sz.				201. sz.		211. sz.				112. sz.		111. sz.				112. sz.		111. sz.	
		Minden nap				Minden nap				Minden nap		Minden nap				Minden nap		Minden nap				Minden nap		Minden nap				Minden nap		Minden nap	
		óra	perc			óra	perc			óra	perc	óra	perc			óra	perc	óra	perc			óra	perc	óra	perc			óra	perc	óra	perc
Kapus (Ven.) Ind.		10	40	N-Szeben (Ven.) Ind.		6	40	Tövis (Ven.) Ind.		1	37	10	48	Gy..fehérv. (V.) Ind.		11	41	4	40	Kocsárd (Ven.) Ind.		2	00	M.-Vásárhely Ind.		8	40	5	07	3	53
N-Szeben (Ven.) Erk.		12	35	Kapus (Ven.) Erk.		8	30	Gy.-Fehérv. (V.) Erk.		2	09	11	30	Tövis (Vend.) Erk.		12	13	5	52	Maros-Ludas „		3	05	Csapó-Radnóth „		10	02	1	08	2	92
																				Csapó-Radnóth „		3	58	Maros-Ludas „		10	55	3	46	2	47
																				M.-Vásárhely Erk.		5	08	Kocsárd (Ven) Erk.		11	50	2	72	1	94
JEGYZET : A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolozsvártól vannak számítva.																															

JEGYZET: A vastagabb számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik. — Az árak Kolozsvártól vannak számítva.

H i r d e t é s e k.

Könyv-mű és zenemű raktár.

Bárhol megjelent és bárki által hirdetett bel- és külföldi könyv és zenemű azonnal kapható vagy megrendelhető a leggyorsabban.



a plébánia épületben, a piaci templommal szembe.

(28—*) ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR. (36)

Evő-eszközök

britannia-ezüstből.

Egy birminghami angol gyár megbízása folytán bámulatos olcsó britannia ezüst eszközök nagy készletben kaphatók csakis

Gutmán A.-nál

Budapestben, dohányutca 8-dik szám.

A következő evőeszközök, u. m.:

- 6 darab evőkanál
- 6 " kés valódí angol acézből,
- 6 " villa (mindegyik egy darabból),
- 6 " kávéskanál,
- 1 " levesmerő-kanál,
- 1 " tejmerő-kanál,
- 6 " ezüst tálca.

Összesen 32 darab csakis 5 ft 60 krajczárjával kapható csakis Gutmán A.-nál, dohányutca 18. szám. (34) 33—52

Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

Moll Seidlitz-por.



Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az éa sokszorozott czég m van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindenféle gyomorbetegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértelődés és aranyér-bántalmak ellen.

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik álló életmodort visznek. Hamisítások bíróságilag üldözöttek.

(27) Ára egy lepecsételt doboznak 1 frt. oszt. ért. 25—52

Franzia borszesz és só

A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden borsó és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, úszók, gyulad szemek, hűdés és mindenféle sérteséknél stb. stb. Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.



Dorsch-halmáj-sírolaj

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégia-ban).

Ezen halmáj-sírolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

FŐRAKTÁR;

Moll A. gyógyszerész,

es. k. ndvari szállító,

Bécs, Tuchlauben.

A t. oz. közönség figyelemztetik os akis Moll-féle készítményeket kérti és csakis olyannakat elfogadni, melyek védjegzmel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak: Valentiny Ad. gyógyszer. Wolf János, gyógyszer. dr. Hintz György, gyógyszer. Széki Miklós, gyógyszer. dr. Biro J. gyógyszer. Ditrich Samu, Csiki testvérek. Brassóban: Jekelins Nándor gyógyszer. C. Schuster gyógyszer. Bistritz Zirts C. Szongott L. Szebenben. Müller K. gyógyszer. Teutich A. gyógyszer. Segessvárt. Teutsch J. B. Szászregén: Bork ect. Rössler.



(15)

7—16

Sirop de Quinquina ferrugineux de Grimault & Cie Pharmaciens à Paris.

VASTARTALMU CHINASZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészekről.

A China-héj egyike a legkínálóbb erősítő szereknek, a minőkkel az orvos kinstár rendelkezik. Hatályos elvei itt a vassal legoldhatóbb alakban egyesítve e szert tehát gyöngye nők és gyermekek is könnyen megemésztik. Különösen ered ménydusan alkalmazatik a sápkór, vérszegénység s a havi tisztulás, rendtelenség eseteiben. Üdítő éltet személyeknek, a kik ismét erőre óhajtanak vergődni, legmelegebben ajánlható e szer.

H i r d e t é s.

Kolozsvárral határos Fehérv községében lévő tagosított birtok, mely áll 87 hold 776 négyszög öl szántó, 43 hold 660 négyszög öl kaszáló, 16 hold 442 négyszög öl erdő, 5 hold 810 négyszög öl legelő, a községben fekvő 2 hold 1130 négyszög öl kiterjedésű belsőségből — az azon lévő kőből épített udvarház, esztr és istállóval, valamint kocsmárlási regalejggal egyetemben örök áron eladó esetleg folyó 1880. év ápril 24-ik napjától kezdve bérbe kiadó. A feltételek iránt értekezhetni ügyvéd Szacsavay Dénessel belmonostortutca 19. sz. a. Kolozsvárt (87) 2—3

Dr. FAYKISS

Szepesi kárpát-növény-kivonata.

Egy üveg használati utasítással 75 kr.

Szepesi kárpát-növényecukorkák

Egy skatulya használati utasítással 35 kr.

Szepesi kárpát-növény-thea.

Csomag használati utasítással 25 kr.

Mell- és tüdő-betegeknek!

Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak; köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), nátház (influenza), szűknellőség, lélegzeti bajok, oldalszorás, kifejezett torok-gyulladás, tüdő-gyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegesetekben.

E gyógyszernek valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél Faykiss József gyógyszerésznél, Temesvárt (Józsefváros), továbbá Kolozsvárt: Biro János gyógyszerész úrnál. (81) 2—5